

Всесвітня історія. Конспект уроку для 11 класу.

Тема: Особливості окупаційного режиму та руху Опору на окупованих територіях.

Автор: Чуб Ірина Миколаївна, вчитель історії, директор ЗЗСО №83 м. Києва.

Мета: охарактеризувати особливості окупаційного режиму та руху Опору на окупованих територіях; з'ясувати причини та сутність Голокосту, усвідомити жахливу суть цієї трагедії і небезпеку її повторення; розвивати вміння учнів аналізувати, порівнювати історичні події, аргументовано, на основі фактів відстоювати власні погляди; виховувати в учнів зацікавленість історією, толерантність, повагу до людей різних національностей.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: карта «Друга світова війна», підручник, тестові завдання, презентація «Пам'ять про Голокост», ілюстрації, відеофільми «Друга світова війна» та «Пам'ять про Голокост».

Основні поняття: «Новий порядок», план «Ост», рух Опору, концентраційний табір, колабораціонізм, Голокост, антисемітизм, гетто, айнзацгрупи, дистрикт.

Основні дати:

25.05.1940р. – прийняття плану «Ост»;

30.05.1942р. – створення в СРСР центрального штабу партизанського руху;

17.06.1942р. – 02.02.1943р. – Сталінградська битва;

05.07 – 23.08.1943р. – битва на Орловсько-Курській дузі;

27.01 – День визволення Освенціма, Міжнародний день пам'яті Голокосту.

Хід уроку:

I. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

II. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

Проблемне запитання

Чи треба зараз, у ХХІ ст., про це згадувати? Чому?

Робота з новими історичними поняттями

«Новий порядок», план «Ост», рух Опору, концентраційний табір, колабораціонізм, Голокост, антисемітизм, гетто, айнзацгрупи, дистрикт.

(Учні роблять записи в зошитах).

Нацистський «новий порядок» у Європі

Учитель: Фраза «XVII століття – століття математики, XVIII – фізики, XIX – біології, а XX – страху» є істинним підтвердженням того, чим було ознаменовано майже всю історію XX століття. « Голокост був у німецькій історії, був у моїй власній історії, а ми відповідальні за свою історію. Ми не відповідальні за минуле, ми відповідальні за пам'ять про минуле» німецький історик Гвідо Кнопп.

На початок літа 1941р. гітлерівські війська захопили території дев'яти європейських держав, де за допомогою каральних органів нацистів утверджували «новий порядок».

Основні ознаки «нового порядку»:

- Пограбування національного багатства окупованих країн – вивозили сировину, товари, устаткування, культурні цінності; людей відправляли на примусові роботи до Німеччини (остарбайтери). Протягом 1941-44 рр. з СРСР було вивезено 5млн. людей (майже половина з України).

- Масове винищення населення: розстріли, спалення населених пунктів. Нацисти повністю знищили населені пункти і мешканців у Чехословаччині, с. Орадур у Франції, с. Хатинь у Білорусії.
- У концтаборах і таборах смерті опинилося 18 млн. осіб, 12 млн. з яких загинули.
- Адміністративний переділ окупованих територій.

Насильство на окупованих територіях здійснювалося за допомогою спецслужб – гестапо, військ СС, служби безпеки (СД) та допоміжної адміністрації з числа місцевих мешканців (колаборантів).

Насильство дорівнювалося національній політиці, його вважали величезним здобутком арійської раси. Повному винищенню підлягали душевнохворі, цигани та особливо євреї.

«Совершенные преступления беспрецедентны из-за ошеломляющего числа жертв. Они беспрецедентны еще и потому, что в них участвовало огромное число людей, которые устроили настоящее состязание в жестокости и бесчеловечности.» суддя Роберт Х. Джексон, американський звинувачувач на Нюрнберзькому процесі.

Робота з історичним джерелом

Із «виступів А. Гітлера 17 жовтня 1941р. та 27 жовтня 1941р.»

- Які права і можливості надавали фашисти населенню окупованих територій?
- Висловіть своє ставлення до планів А. Гітлера щодо запровадження «нового порядку» на окупованих землях.
-

Голокост

Учитель: До найстрашніших злочинів Гітлера проти людства належить Голокост – тотальне винищення євреїв. Виконуючи наказ фюрера, нацисти знищили понад 6 млн. євреїв за роки свого панування в Європі.

Презентація дитячих проєктів про «Кришталеву ніч» та Освенцім.

9. Чим пояснюється участь у русі Опору різних прошарків населення незалежно від їх політичних і релігійних переконань?
10. Обговоріть питання про зміну статусу жінки під час війни. Що Ви вважаєте у цьому позитивним, а що негативним?

III. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗДОБУТИХ ЗНАНЬ

Тести і завдання:

1. Розташуйте в хронологічній послідовності:
  - A. Курська битва;
  - B. Створення Штабу партизанського руху;
  - C. Сталінградська битва;
  - D. Створення Антигітлерівської коаліції;
  - E. Утвердження плану «Ост»;
  - F. Трагедія в Бабиному Яру.
2. Остарбайтери – це ...;
3. Укажіть найбільш ефективні форми боротьби проти загарбників.
4. Як називається план фізичного винищення народів СРСР та Східної Європи, проголошених «расово неповноцінними»?
  - A. План «Тайфун»;
  - B. План «Ост»;
  - C. План «Барбаросса»;
  - D. «Концерт».
5. У чому полягають особливості і значення руху Опору?

6. У яких з перелічених країн рух Опору досяг найбільшого розмаху?

А. Югославія;

В. Бельгія;

С. Італія;

Д. Франція;

Е. Польща;

Ф. Данія;

IV. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати § 3 підручника

2. Відповісти на запитання ст.33

3. Підготувати проект «Голокост – це грізне попередження всім сучасникам». Про що попереджає нас Голокост?